

Modern takarmánykészítőgépeket

elismert elsőrendű kivitelben szállít **„KÜHNE“** mezőgazdasági gépgyár r.-t. **MOSONBAN.**

Főraktár: BUDAPEST, VÁCI-KÖRUT 57/a.

Fiókraktárak:

DEBRECEN, KAPOSVÁR, SZABADKA, TEMESVÁR.

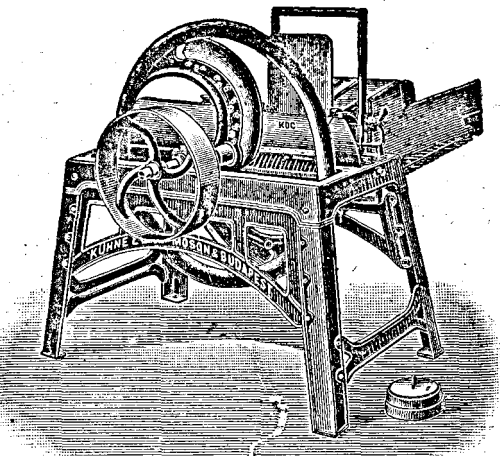
Tervekkel és költségvetéssel szívesen szolgálunk.

Mótorhajtásu

2012

takarmánykamra berendezések.

Ujdonságok: Angol darológépek merőleges kövekkel. Erőhajtásu kukoricamorzsológépek. Elsőrendű benzinmótorok.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. sz.

Alakult 1900. Alakult 1900.

Biztosítási alap

Alapítványok a kormány hozzájárulásával 1.81360 K.
Tartalékok 2.401.687,53 K.

Összesen: 4.383.047,53 K

1901. évi fölösleg 90.349 —
1902. 59.782,26 „
1903. 109.331,7 „

1904.	72.488,25 K
1905.	61.730,60 „
1906.	89.243,65 „
1907.	41.877,32 „
1908.	81.887,76 „
1909.	1.6589,14 „
1910.	120.164,33 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módzatok szerint

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfelesleg közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évi jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10% évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Az 1907. 1908. 1909. valamint 1910. évi üzletfeleslegből pedig tartalékainkat gyarapítottuk, úgy hogy 1910. év végén a tartalékok 2.401.687,53 koronára rugnak.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül, vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgálunk.

2008

Az igazgatóság.

Mindennemű

Gazdasági gépek, eszközök és anyagok

legelőnyösebb beszerzési helye a

Székelgy Gazdák Szövetkezete, Marosvásárhelyt

Kühne mosoni gépgyára és **Mc. Cormick** arató-gépgyár erdélyrészi vezérképviselője.

Elsőrendű borsajtókat, szőlőzúzókát, ekéket, vetőgépeket és boronákat, továbbá tárcsásboronákat, kukoricaszártépőgépeket készletben tartunk s azonnal szállíthatunk.

2336

KOLOZSVARI

TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS HITELBANK R.-TÁRS.

Alapítókéje 1.200.000 korona teljesen befizetve: Tartaléktökeje és egyéb alapjai 654.650 K 68 fillér. Betétek könyvecskékre és folyószámlákra 10.626.313 K 35 fillér.

Irodák: Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. szám. (Saját házában.)

Üzleti órák reggel fél 9-től déli 12 óráig.

Áruraktári osztály a pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám. Zálogház Király-u. 3. sz.

Értékpapírokat vesz és elad, valamint ezek eladását közvetíti idegen számlára, mindig a legelőnyösebb feltételek mellett.

Utalványokat állít ki külföldi piacokra a napi árfolyamon.

Árukra előleget ad készpénzben, ha azok áruraktáiraiba be vannak tárolva.

Áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett, a Máv. kolozsvári állomása mellett levő áruraktáiraiban és azokat szakszerűen kezelteti. Betéteket elfogad könyvecskékre vagy folyószámlára előnyös feltételek mellett és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza. Jelzálogkölesönöket készpénzben ad

2004

ház- és földbirtokra

10-60 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és tőkeörlesztési hányad mellett.

Jelzálogkölesönöket konvertál igen előnyös feltételek mellett és minden ilyen ügyletet a lehető leggyorsabban bonyolít le.

Leszámitol váltókat a legmérsékletesebb kamat mellett.

Folyószámlai hitelek nyújt akár jelzálog, akár értékpapír fedezett mellett. Szelvényeket bevált, ugyancsak sorsolt értékeket is.

Szivattyuk és Mérlegek

Garvenswerke,
Wien, II., Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

2080

500—1500 hold körüli
eladó

Birtokot
Keresek
Megvételre!

sürgösen, magyarul a vidéken, vasut közelében, parkkal, urilakkal, jó gazdasági épületekkel. A birtok felerészben erdő is lehet.

Sürgős ajánlatokat, lehetőleg direkt, az Erdélyi Gazda kiadóhivatalához kérem „J. H.” jelige alatt beküldeni.

2651

Telefon 410. **Winkler József** Telefon 410.

szőlővessző és szőlőoltvány termelő Arad, (Batthyány-utca 11.)
Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak szives tudomására hozni, hogy ez évi terméséből:

1.000,000

kiváló szép, fajtiszta, dus gyökérzetű bor és csemegefajta

szőlőoltvány

ugyszintén nagymennyiségű:
sima és gyökeres Riparia Portalis
szőlővessző kerül eladásra mérsékelt árak mellett.

Árjegyzékkel és bővebb felvilágosítással szívesen szolgál:

Winkler József,
Arad, (Batthyány-utca 11.)

2674

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től

10-50 éves lejáratu

olcsó ingatlan jelzálog-kölcsönöket, szerzek
konvertálok más intézeti terheket, rendbeszedem egyáltalán az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapotokat, gyors és költséget kímélő eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től
adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen katonai óvadékkul alkalmas, a főzsdéken is jegyzett 50 év alatt kisorsolandó

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zálogleveleket.
A szelvények költségmentesen az Intézetnél Nagyszebenben és a „Kolozsvári Kereskedelm. Banknál” kifizettetnek 2018

A legmegbízhatóbban közvetitem:
magán- és bérházak, birtokok és bérletek erdők, bányák és ezek termékeiük adás-vételi ügyleteit.
Telefon: 859. sz.

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaugynökség
GOMBOS BENŐ Kolozsvár, FERENCZ JÓZSEF-UT 13. SZÁM ALATT.
A „Nagyszebeni Földhitelintézet”- kizárólagos ügynöksége.

Fischer-féle

Szőlőkötöző-fonál
jobb és olcsóbb mint a raffia.

ZSÁK és PONYVA
a legjobb minőségben és legjutányosabban a

zsák és ponyvagyárban Budapest Nádor-utca 31-33 sz. szereshető be. A Fischer-féle szab impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmának és vizonteladójának szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. **Ponyvakölcsönző Intézet.** Tessék ajánlatot kérni!
2260

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárában gyártott legújabb szerkezetű **gőzcséplőkészlet** acélkeretű golyósesapágyas cséplőgéppel és 10 légkörnyomásra berendezett lokomobillal.

Nagy munkateljesítmény. Olcsó üzem. Tartós szerkezet.
Legújabb rendszerű államgépgyári **benzinmotorok** karburátorral.

Rendkívül olcsó üzemű államgépgyári **szivógázlokomobilok.**

Utimozdonyok, gőzekék, aratógépek, fűkaszálók, államgépgyári félstabil compound gőzgépek.

A Losonci Mezőgazdasági Gépgyár részv.-társ. gyártmányai:
„Losonci-Drill” tolóhengeres, „Rekord-Drill” meritókanalas rendszerű és szabadalmazott **„REKORD II”** vetőgépek.

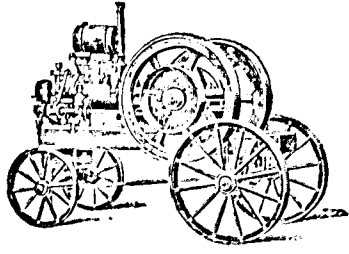
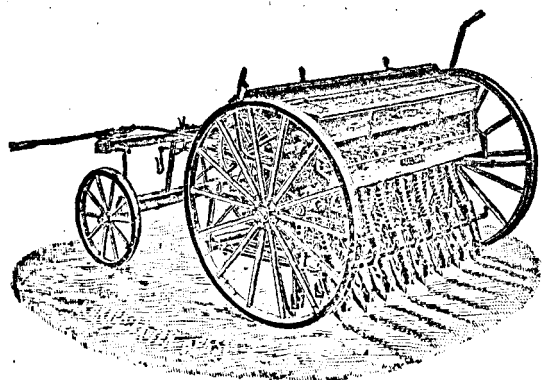
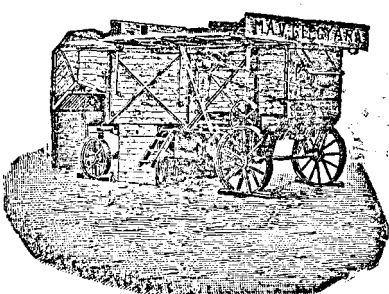
Különleges **répavetőgépek.**
Kalmár-féle gabonatisztító rosták. :: Malomberendezések.

Resicai ekék, boronák.
Laas-rendszerű répakapák stb.

Részletes árjegyzékkel és árajánlatokkal szívesen szolgál:

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest, V., Váci-körút 32.

2021

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/4 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILI ER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERESZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVAR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ::

KÉRJÜK AZ 1912. ÉVI ELŐ- FIZETÉSEK BEKÜLDÉSÉT!

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége.	25
Tenyészeteink koráról. <i>Sperker Ferenc.</i>	26
A sorbatergázással Erdélyben elért eredmények ismertetése. <i>Juhász Árpád.</i>	27
A világ bonatermése 1911-ben.	28
Buzatermelési kísérletek.	29
Kisebb szakközlemények.	29
Kormányintézkedések.	30
Vegyes közlemények.	30
Hirdetések.	

A Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége.

A lefolyt évben hozta meg a törvényhozás a hazai birtokpolitika terén nagy jelentőségű törvényét a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetségéről.

A gazdasági és népesedési viszonyok újabbkori alakulásával kapcsolatosan felmerült földbirtokmegosztási problémák, — az ország ugyszólván minden részében tapasztalható földéhség, — a népesség helyenként hátrányos szaporodási statisztikája, — a kivándorlás, — a nagy- és különösen középbirtokok intenzív gazdasági műveléséhez szükséges tőkehiány, a munkabérek folytonos fokozódása stb. stb. hova tovább kutforrásai lettek egy nagy arányokat öltő birtokpolitikai mozgalomnak, melybe az államnak, hacsak nemzeti szociális és gazdasági céljait veszélyeztetni nem kívánja, — mindhamarabb irányítólag kellett belenyulnia, annál is inkább, mert a kisgazdák földszerzési törekvése itt ott egészségtelen földeladási üzelmekre vezetett, amelyeknek korlátozása eminens közérdeket képez.

Az irányadó körök nem láthatták a helyes megoldást, sem a szolid és reális magánvállalkozás háttérbeszorításában, mert a szabad verseny korlátozása, vagy pláne kizárása előreláthatólag a birtokforgalmi szabadság korlátozásához és a földtulajdon értékének hátrányos befolyásához vezetett volna, sem

abban, ha a birtokpolitikai mozgalmak irányítása kizárólag az állam anyagi erejével és az állami közegek közvetlen beavatkozásával kíséreltetik meg, mert a telepítési törvény végrehajtása folyamán nyert tapasztalatok nyilvánvalóvá tették azt, hogy a kizárólagos állami akció olyan nagy anyagi áldozatokat igényel, amelyek az elért eredményekkel arányban nem állhatnak.

Csak egy a már létező hitelszervekre támaszkodó munkakörét, illetőleg helyesen megalkotott tevékenységében állami felügyelet és ellenőrzés alá helyezett pénzügyintézet lehet alkalmas eszköze a helyes birtokpolitika irányításának, mert az ilyen intézet az üzletszerűség és agilitás előnyeivel is rendelkezik és tevékenységi körét illetőleg mindenkor simulhat az egészséges alapon nyugvó magánvállalkozáshoz és a gazdasági élet felmerülő igényeihez.

A törvényhozást ezen elvek helyességében való meggyőződés vezeté az 1911. évi XV. t. c. megalkotásánál, amelynek alapján a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége, mint új intézet a fővárosi elsőrangú pénzügyintézetek közé sorakozva szervezkedett és a lefolyt év utolsó két hónapjában helyiségeiben (V., Zoltán-utca 6.) működését megkezdte.

Az új intézet nagy jelentőségű, széleskörű programmal alakult. Főadatát képezi a földművelésügyi miniszter irányítása mellett és az állami céloknak megfelelő tervek alapján ingatlan földarabolások és telepítések lehetővé tétele és végrehajtása és ezen tevékenységi körében kis- és középbirtokok keletkezésének előmozdítása; nagyobb, valamint korlátozott forgalmu ingatlanokon kisbirtokos rendszer, különösen bérlő szervezetek létesítése és meghonosítása; kivándorlóknak tervszerű visszatelepítése, járadékirtokok létesítése, jelzálogkölcsonnyújtással kapcsolatos életbiztosítás nagy arányban való meghonosodása, továbbá a községek, közbirtokosságok és a törvényhatóságok részére, közlegelők szerzésére, gazdasági munkaházak építésére és felszerelésére, valamint az ingatlan földarabolások és telepítéseknek olcsó kölcsönök nyújtása, illetve szerzése stb. Szóval mindazon nemzeti és közgazdasági nagyérdékű feladatok elvégzése,

amelyeknek megoldása az összes szakkörök által égető sürgősségűnek jelezte már évek óta.

Az intézet birtokpolitikai műveletei kapcsán fölmerülő nagyarányú hiteligenyek kielégítésének lehetővé tételére, — a Magyar Földhitelintézet, a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete és az 1898. évi XXIII. t. c. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet áldozatkész elhatározással az új intézet alapítói lettek. anyagi hozzájárulásukat és az intézet vezetésében és a kölcsönnyújtásokban való közreműködésüket kötvén le az új intézet számára.

Minden néven nevezendő nyereszkeségi érdek az új intézet működéséből ki van zárva, ennél fogva az alapszabályokban gondoskodás történt arra nézve is, hogy az intézeti alapítók által jegyzett alaptőke osztaléka legföljebb 4 százalék lehessen. Az új intézet ezáltal egyik eminens programpontja: az ingatlan földarabolások végrehajtásánál abban az előnyös helyzetben lehet, hogy az általa vásárolt földbirtokokat az általa fizetett vételárnál lehetőleg kevésbé magasabb áron adhatja tovább a birtokrészteltek vagy telephelyek vevőinek.

Az intézet alapítói közül az állam 8,000.000 koronával, a Magyar Földhitelintézet 3,500.000 koronával, a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete, 2,000.000 koronával és az Országos Központi Hitelszövetkezet 1,500.000 koronával járult az intézet alaptőkéjéhez. viszont az állam szempontjából szükséges irányító befolyás gyakorolhatása végett, illetve az intézet műveleteiben való közreműködésből folyó betekintés és befolyás lehetővé tétele céljából, az intézet igazgatósága oly módon alakított meg, hogy az igazgatóság elnökét, egy tagját és egy póttagját a m. kir. pénzügyminiszter, alelnökét, egy tagját a m. kir. földművelésügyi miniszter rendeli ki, a vezetésük alatt álló minisztériumok tisztviselői sorából, továbbá a Földhitelintézet 4, a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete 2 és az Országos Központi Hitelszövetkezet 1 tagot küldött ki, kik az intézet igazgatóságában helyet foglalnak.

Az intézeti alaptőke állandó jellegű alapítvány természetével bírván, az alapítványi üzletrészek csak állami hozzájárulással ruházhatók át és csak az alapszabályokban részletezett kivételes esetekben mondhatók föl.

„GALLOSERIN“ hathatós gyógyító és védőszer a baromfikolera,

tyukpestis, stb. elnevezés alatt ismert betegségek ellen.

A Földművelésügyi Magy. Kir. Ministerium által 1908. évi 85832. szám alatt elrendelt és befejezést nyert kísérletek alapján, mint megbízható orvosszernek forgalomba hozatala a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉNEK megengedtetett.

BUDAPEST, ALKOTMÁNY-U. 31.

2003

Minden szállítványhoz használati utasítást mellékelünk.

Az intézet fölruházta az 1897. évi XXXII. t. c. hatálya alá tartozó kamatozó kötvények kibocsátása iránti joggal, egyszersmind adó, illeték és portó, különösen a vagyon átruházási illetéket illetőleg jelentékeny kedvezmények természetesen szintén az új intézet üzleti összeköttetésben levő közönség javára esnek.

Bár az új intézet működését csak az utolsó hetekben kezdte meg, már is szép sikereket tud fölmutatni, úgy, hogy jogos reménnyel tekinthetők azok, kiket a törvényes intézmény megalkotásánál magasabb nemzeti szociális és gazdasági szempontok vezettek, az új intézet tevékenységét olyannak, mint amely a helyes birtokpolitika irányításának egyik nagy jelentékenységi eszköze leendő.

Tenyészteteink koráról.

Irta: Sperker Ferenc az erd. rk. státus jószágigazgatója.

II.

Igen természetes tehát, hogy ez a minden ízében lovas ember és urkocsis nem a szarvasmarhát, hanem a nemesebb lovat és lótenyésztést kultiválta. És ez nagyon helyes is volt. Mert — szerény nézetem szerint — az volna a helyes, ha mindenki arra vetné magát teljes erővel és kitartással, amire hajlamot, kedvet s ezzel ambíciót érez s azon téren fejlesztene megfigyelésen alapuló tudással és traininggel tehetségét. Bizonyára nem lenne annyi tehetetlenül vergődő, kinlódó és mégis csak tengődő gazda, iparos, kereskedő és más szakmabeli, pályát tévesztett, elégedetlen ember!

Határozottan tudom, — mert emlékszem s mások, is akikkel e cikkem megírása előtt beszéltem emlékeznek, — hogy néhai Teleki Géza gróf idejében Gernyeszegen gulya, vagy tenyésztésnek nevezhető szarvasmarha nevelés nem volt. Mindössze néhány bival és jobb tejelő fehér tehen tartatott a kastély uraságainak, vendégeinek és cselédségének tejjel való ellátása céljából. Akkor még »Vájcer« marha nem volt, de hire-hanva sem volt a tüdőgümőkórnak, a ragályos hüvelyhurutnak, a ragályos elvetélesnek, a kis borjúk ragályos tüdő és mellhártya gyuladásának, ragályos hasmenésének, köldök infectiojának, bénaságának s Isten tudja csak milyen néven nevezendő tenyésztői nyomorúságoknak, amelyeket, mint minden rosszat, az élelmes »nimettől« kaptunk, aki felhasználva a mi élheterettségünket és könnyűvérünket, többnyire az általa már nem használható, fentti betegségek valamelyike által inficiált nyugati szarvasmarha anyagot szóta a nyakunkra s így vásároltuk meg az adófil-lérekbe összegyűlt, Magyarország drága pénzén a fent meg és meg nem nevezett és most már milliókra menő kárt okozó betegségeket, sőt a Kárpátoktól Adriáig vízhangzó »Husdrágaság«-ot is, amint ezt bővebben kifejtet-

tem és arra a földmivelésügyi magas kormány sz országgyűlési képviselőknek figyelmét felhívtam az »Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok« 1911. év november hó 26-án megjelent 48. számában.

De csak most veszem észre, hogy a tözgyökeres tenyésztői vér s a sok kinlódások között dolgozott gyakorlati gazdának a tudásfája sok keserű gyümölcsének rágcálásában képződött arról keserves meggyőződése, hogy mennyi minden van rosszul náluk a gazdasági és különösen az állattenyésztési politika terén, ezeknek együttes összeműködése, sarkalása folytán önkénytelenül ez uttal is majdnem teljesen arra a térére tértem át, amelyen nekünk a legtöbb fáj, amelyet épen ezért soha sem lehet eleget hangoztatni azon reményben, hogy végre-valahára megszivlelik azok is, akiknek ez eminens kötelességük s akkor ebből az áldott, jó és gazdag földje dacára is szegény országból csakhamar olyan alapos jóllétben élő nemzet válnék, mint amilyeneket mi mostan irigykedve és tehetetlenül bámulunk a sokkal ridegebb klímájú és eredetileg sokkal rosszabb talaju Németországban, vagy pláne a zord éghajlatu Svédországban, amelynek hegyei nem rejtenek magukban emberi szorgalom, tudás és kulturára régen várakozó nemes érceket, kincseket; a hegy-óriások tövében elterülő védett völgy katlanokban nem bugyognak a földből üdítő és sokféle emberi és állati betegség gyógyerejével bíró különböző ásványvíz források, sem óriási erejével süstörögve, dübörögve a föld mélyéből előtörő s emberi technikai erővel csak ideig-óráig elfojtható, hatalmas földgázforrások nem zugják, mint nálunk, ósrengeteg morajaként az emberek süket fülébe: itt vagyok, kikivánkozom sok ezer éven át elrejtetten kuttogott földi börtönömből, csak azért, hogy felhasználjak, hogy általam gazdagok, nagyok, hatalmasok lehessetek, be- és kifelé ható erővel! A köles sem terem meg ott egyszeri szántásnak nevezett földkarcolgatással, a tengeri sem ilyen művelettel s kétszeri kapálásnak nevezett piszkálással, sőt egyáltalában nem teremnek meg az emberi tudás és kultúra legmagasabb fokának alkalmazásával sem, holott nálunk kedvező év esetén érdemünkön felül ontják a terméseket! Épen úgy nem terem nálunk tüzes magyar bor, talán fogalmuk sincsen a Maros, Kisküküllőmenti, Erdélyhegyaljai kitűnő jó borokról és Tokajnak kincseket érő arany nedűjét csak hirtől ismerik, vagy véletlenül némelyikük — Istennek kedvelt szerencsés kiválasztottja — izlelte is, ha Budapestre eljuthatott egy kiránduló társasággal s az idegen forgalomnak egy csapással emelhetésétől áthatott magistratus által úgy megtraktáltatott, hogy holta napjáig sem feledi el, de sőt szájhagyományként apáról-fiúra, nemzedékről-nemzedékre marad ott, a rideg és zord klímájú és silányabb talaju Német és Svéd-

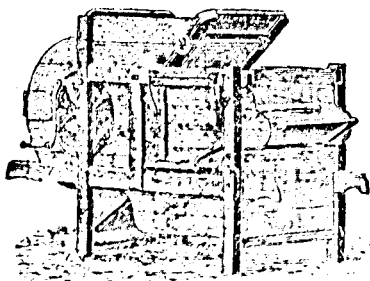
országban, ahol mindenütt az emberi szorgalom és kultúra folytán keletkezett alapos jóllét, bőség és ezzel együtt olcsóság vesz bennünket körül, hatja át egész valónkat! És-és-és...

De nem folytatom tovább, noha a *miként van és miként lehetne*, sármási földgázként süstörög bennem; de igyekszem elfojtani, amíg lehet! Hiszen adósa vagyok az olvasóközönség azon részének, akik gazdasági cikket is szoktak olvasni azzal, hogy tulajdonképpen kinek köszöni a jelenlegi jól megalapozott s így szép fejlődésnek indult gernyeszegi magyartajta gyorsabb fejlődésű tenyészet létezését? És »nunc venio ad fortissimum Virum«!

A híres lovas és urkocsis Teleki Géza gróf még férfi kora delén innen halálozván el, két, kedves, szőke fiucskával korán özvegyen maradt neje sz. Bethlen Margit grófnő, a szép-asszonyairól híres Erdélynek egyik legszebb asszonya, akinél sohasem tudta az ember, hogy elbájoló szépségét s abban azt a két nagy karbunkusként ragyogó szempárt, vagy kedves-ségét, lekötélező modorát, avagy ritka eszes-ségét, még pedig, nemcsak a salonokban csillogó eszes-ségét; hanem alapos, practicus, ügyei, dolgai rendbentartására kiválóan alkalmas eszt bámulja-e jobban?! Ebben a minden tekintetben rendkívüli asszonyban nem csak az anyai ösztön sugallotta szeretet volt meg árván maradt két kis fia iránt; hanem mindenre kiterjedni tudó eszével szeretve őket, gondoskodni kívánt azok jövőjéről s ezen törekvésében ismét egy ritka talentumát bizonyította be. Ki tudta választani kis fiai már akkor milliókra menő értékű örökségének kezelésére, a megfelelő embert és gazdát, a hűséges sáfárt.

Igy lett lécfalvi Gyárfás Endre a »gróf Teleki Géza örökösének« jószágigazgatója s ezen minőségében első ténykedései közé tartozott az, hogy 1893. évben megalapította a jelenlegi gernyeszegi magyartajta gyorsabb fejlődésű szarvasmarhatenyésztet nagy részben Mezey Lajos véckei, akkor igen szép és díjakkal kitüntetett tenyészetéből vásárolt, részben pedig egyesektől beszerzett szép példányu tehennel. Akkor kezdetben meghagyta ugyan azt a tejjel tartott pár fehér tehenet is; hogy hány volt épen Gernyeszegen, azt biztosan nem tudom, de arra határozottan emlékszem, hogy Gyárfás Endre jószágigazgatói eredményes működésének kezdetén Gernyeszegen, a sokkal nagyobb Uzdiszentpéteren és Felsőszöcsön, tehát a három birtokon összesen 18 drb. fehér tehen volt.

Mind ezt pedig onnan tudom olyan precisitással, mert abban az időben a nagy vagyon újdonsült direktorának, mint amolyan lelkiismeretes, pedans embernek sok gondot okozott az, hogy miként fogjon hozzá; nagyon is megrágtá azt, amibe gyümölcsözés céljából pénzt kellett befektetni és tudom, mert sok-

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek!

Európaszerint első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták“

Ez évi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzőket kórn!

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító Gőgyár és vasöntöde.

Vezérképviselő

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

szori együttlétünk és beszélgetésünk folyamán éreztem, hogy legnagyobb gondját — talán még tulong-tuli gondját — az képezte, nehogy — ha bár bona fide is — olyan eredményei lehessenek a nagy vagyon kezelésében eszközözendő befektetéseknek, amelyek a személyéhez fűzött reményeknek s a beléje helyezett bizalomnak nem teljesen megfelelők. Azt mondja a példabeszéd, hogy »jobb félni, mint megijedni«. Ezt magam is így tartom, vallom. Tehát Endre barátomnak, de a »gróf Teleki Géza örökösinek« sem ártott meg az, hogy sokat lelkiismereteskedett, scrupulosuskodott. Általánosan tudják ezt az erdélyi részeken és specielle én részletesen tudom, mivel a »gróf Teleki Géza örökösök« vagyona megosztokodás előtti becsülésének egyik szerény becslőtagja voltam.

(Folyt. köv.)

A sorbatrágyázással Erdélyben elért eredmények ismertetése.

II.

Az őszi búzával 1911-ben Erdélyben végzett összehasonlító sorbatrágyázási kísérletek eredményeit a következő gazdaságokból sikerült összegyűjtenem:

1. Dr. br. Horváth Emil alsógyékényesi gazdaságából. A kísérletet maga a tulajdonos eszközölte.
 2. Br. Kemény Anna pusztakamarási gazdaságából. A kísérletet Szász Ferenc intéző végezte.
 3. Szász István novolyi gazdaságából. A kísérletet a tulajdonos személyesen eszközölte.
 4. Szalánczy Jenő orményszékesi gazdaságából. A kísérlet beállítója és végrehajtója maga a tulajdonos volt.
- A végzett kísérletek nem egyöntetű módon lettek beállítva, miután azokat mindegyik

kísérletező tetszése szerint eszközölte. Sajnos a sorbatrágyázott őszi buza a pusztakamarási kísérletet kivéve, a szórva műtrágyázottal összehasonlítva nem lett.

Az összehasonlító kísérletekre szolgáló területeken a kísérletezők megfigyelték a sorbatrágyázás hatását az őszi búzára, összehasonlítva azt a trágyázatlan, esetleg sorbatrágyázott őszi búzával is. Ezen megfigyeléseiket kiterjesztették arra is, hogy a sorbatrágyázás hatott-e a kikelésre, ha igen, előnyösen vagy károsan. Továbbá észlelték azt is, hogy a sorbatrágyázott növénynél mutatkozott-e a további fejlődésben és érésben észrevehető előny a trágyázatlan, illetve oly vetéssel szemben, mely műtrágyát kapott ugyan, de az csak közönséges módon szórva adatott. A kísérletezők megfigyeléseit az alábbiakban foglalom össze és egyenkint ismertetem

1. A sorbatrágyázás, amint az elért eredmény mutatja, a kelésre hátrányosan nem hatott. A további fejlődés alatt a sorbatrágyázott növény határozottan szebben fejlődött. A sorbatrágyázás határozottan előnyös. (Alsógyékényes.)
2. A sorbatrágyázás a kikelésre előnyösen hatott, a sorok előbb látszottak. Nagy eltérés az őszi búzával is, csak a fejlődés derekán mutatkozott, a később, érés felé eloszlott, úgy hogy egészen egy időben történt az aratás. Fejlődés alatt a sorbatrágyázott és szórvatrágyázott között feltűnő különbség nem volt megállapítható, az eltérés csak a trágyázatlannal szemben volt a fejlődés alatt feltűnő, még pedig a sorbatrágyázott javára. (Pusztakamarás.)
3. A kelésben különbség a trágyázatlan és sorbatrágyázott között nem mutatkozott. A fejlődés alatt tett megfigyeléseim azt bizonyítják, hogy az őszi buza a sorbatrágyázott területen jobban fejlődött, mint a trágyázatlan.

non. Hogy a sorbavetett műtrágya a kelésre károsan hatott volna, azt nem tapasztaltam. Az érés egy időben következett be. (Novoly.)

4. A sorbatrágyázás a kelésre semmiféle befolyással nem volt, tehát károsan vagy előnyösen nem hatott. A Rekord II.-vel sorbatrágyázott egész tavaszon dusabb és magasabb volt, mint a trágyázatlan. A sorba adott műtrágyának nálam nagyon jó hatása volt. (Örményszékes)

Az egyes kísérleteknél a trágyázás utolsó éve Novolyban és Alsógyékényesen nem volt megállapítható. Pusztakamaráson az őszi buza termelésére szolgáló terület 1906-ban. Örményszékesen pedig 1908-ban volt istállótrágyával megrágyázva.

Ezen kísérletek tanubizonysága szerint a sorbaadott 70, 75, 92 illetve 100 kgrm. szuperfoszfát a trágyázatlan parcellával szemben a szemtermést minden esetben kivétel nélkül fokozta, még pedig 110–320 kgrmig.

A pusztakamarási kísérlet keretében az őszi buza nemcsak sorba, hanem szórva is lett trágyázva. Míg a trágyázatlannal szemben a szemtermés a 150 kgrm., szuperfoszfáttal trágyázott parcellán 300 kgrmmal volt több; addig a szuperfoszfátnak sorba adott félmennyisége — 75 kgrm — a termést 280 kgrmmal fokozta, vagyis a szemtermésben csak 20 kgrm. volt az eltérés. Ha azonban a szemterméstöbblet értékét vesszük figyelembe, leszámitva a műtrágyázás költségét az egyiknél is és a másiknál, akkor az kedvezőbb a sorbatrágyázásra, mert az 1 kor. 95 fillérrel nagyobb értéket képvisel, mint amilyent képvisel a szórvatrágyázott parcellán elért terméstöbblet,

Ezen kísérleteknél különben általában, nemcsak a szemtermés mennyisége mutat lényeges többletet a trágyázatlannal szemben, hanem a sorbavetett műtrágyával elért termés-

A végrehajtott kísérletekre vonatkozó termelési adatokat az alábbi táblázatos kimutatás tünteti fel:

Sorszám	A kísérletezős helye	A talaj minősége	Az elővetemény neve	A talaj megmivelése (szántások, fogások száma stb.)	A vetés			A trágyázás neme	Szem termés 1600 ölm. kgrm.	Sorba vetett műtrágyával elért terméstöbblet								Hektoliter súly kgrm.			
					A vetés ideje: hó és nap	Az érés	A trágyázás			mennyisége				értéke							
										trágyázatlan	szórva trágyázottal	trágyázatlan	szórva trágyázottal	trágyázatlan	szórva trágyázottal	trágyázatlan	szórva trágyázottal				
					s z e m b e n								kilogramm				korona				
								+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-		
1.	Alsógyékényes	vályog	lóhere	3 szántás	IX/28	—	—	trágyázatlan	550	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.	Pusztakamarás	agyag	maglóhere	2 szántás	XII/5	VII 20	—	100 kg. Sph. sorba	800	250	—	—	—	45 94	—	—	—	—	—	—	—
					"	"	XII/2	150 kg. Sph. szórva	1005	*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	81
					"	"	XII/3	75 kg. Sph. sorba	985	280	—	—	20	55 33	—	1 95	—	—	—	—	81
3.	Novoly	kötött agyag	feketengár	3 szántás 2 tárcsázás	XI/10	VII 20	—	trágyázatlan	670	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80
					"	"	XI/10	75 kg. Sph. sorba	780	110	—	—	—	16 23	—	—	—	—	—	—	80
4.	Orményszékes	vályog	feketeugár	2 tárcsázás, ugarolás ve- lőszántás	XI/14	VII 23	—	trágyázatlan	1064	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	79
					"	"	XI/14	92 kg. Sph. sorba	1360	296	—	—	—	57 32	—	—	—	—	—	—	79
					"	"	—	trágyázatlan	1184	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	79
					"	"	XI/14	92 kg Sph. sorba	1364	180	—	—	—	30 64	—	—	—	—	—	—	79
					"	"	—	trágyázatlan	1008	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	79
					"	"	XI 14	70 kg. Sph. sorba	1328	320	—	—	—	65 13	—	—	—	—	—	—	79
					"	"	—	trágyázatlan	937	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	79
					"	"	XI/14	70 kg. Sph. sorba	1217	280	—	—	—	55 33	—	—	—	—	—	—	79

* A szórva vetett műtrágyával elért terméstöbblet mennyisége a trágyázatlannal szemben + 300 kgrm.; értéke + 53 38 K; — a sorba trágyázottal szemben pedig a terméstöbblet + 20 kgrm. az érték — 1 96 K volt.

többlet értéke is 16·23—65·13 koronáig volt nagyobb.

A sorbetrágyázásnak nemcsak a szemtermésre, hanem a szalma termésre is volt hatása, amint azt az örményszékesi termésadatok igazolják, ahol a 92 kgrm. szuperfoszfáttal sorbetrágyázott parcellákon a szalmatermés 5 illetve 1·5, a 70 kgrmmal sorbetrágyázottakon pedig 2 illetve 4·5 kereszttel volt több, mint a trágyázatlan parcellákon. Ez mindenestre olyan számottévíkülömbőség, ami a trágyázás jövedelmezőségénél figyelmen kívül nem hagyható. A többi kísérletnél a szalma-termés adatait nem sikerült megtudnom, miért a táblázatban csak a szemtermés értékét vettem fel.

Az örményszékesi kísérletnél alkalmazott 70 illetve 92 kgrm. sorbavetett műtrágyával elért terméstöbblet mennyiségét és annak értékét a 2 kat. hold területen összehasonlítva, az eredmény kedvezőbb a 70 kgrm. sorbavetett szuperfoszfátra. Ugyanis a 92 kgrmmal sorbetrágyázott két holdas parcella termés-többlete a trágyázatlan parcellákkal szemben 476 kgrm. értéke pedig 87·96 korona; a 70 kgrmmal sorbetrágyázott, ugyancsak két holdas parcellán pedig a szemtermés mennyisége 600 kgrm értéke pedig 120·46 korona volt. Ezen kísérlet eredménye amellelt bizonyít, hogy az ottani viszonyok között a maximalis termésfokozások elérésére a sorbaadott 70 kgrm. és 92 kgrm. műtrágya közül a kevesebb mennyiségű szuperfoszfát 126 kgrmmal és 32·50 koronával emelte a termés mennyiségét és értékét.

(Folyt. köv.)

Juhász Árpád.

A világ gabonatermése 1911-ben.

— Kiadja a földmívelési miniszterium. —

I.

Huszonöt éve, hogy a volt magyar földmívelési-, ipar- és kereskedelmi miniszterium első ízben tett kísérletet a világtermés-statisztikai adatok gyűjtésével és közreadásával. Eleinte csak az évi búzatermés azon adatait gyűjtötték össze, amelyek akkor beszerezhetők voltak. De fokozatosan kiterjedt az adatgyűjtés és ma már az összes kalászosok, a tengeri, valamint a burgonya termésére, forgalmára és fogyasztására vonatkozólag is igyekszik a miniszterium megbízható adatokat nyújtani.

A most kiadott jelentés ugy bősége, mint megbízhatóságánál fogva igen értékes munkát s áttekinthetősége, valamint összehasonlítható adatai gondos szerkesztésre és feldolgozásra vallanak.

(A világtermés.)

A világtermés eredménye az egyes országokban feltűnően eltérő az előző évek eredményeitől.

Európa némely országában az 1910. évinél is jobb volt a termés, viszont egyik-másik országában, különösen az Oroszbirodalomban, kedvezőtlenebb eredménnyel végződött az aratás. Főleg gyenge volt a termés az Oroszbirodalomnak volgamenti és szibériai részein, meg-

rontva a birodalmi átlagot ugy mennyiségileg, mint minőségileg.

Vett jelentések szerint az Oroszbirodalomban ezen részleges rossz termés által előidézett súlyos helyzetben inségakcióval igyekeznek segíteni.

Ázsian általában kielégítő volt a termés, főleg Kelet-Indiában, melynek jó termése és élénk gabonaforgalma szerepet játszott a nemzetközi gabonapiacok szempontjából is.

A jövő, 1912. évi terméskilátások szintén kedvezőeknek mondhatók.

Amerika északi részén, különösen Kanadában — ahol még közvetlenül az aratás előtt is kitűnőek voltak a kiállítások — a csapadékos hideg idő miatt tetemes termésvesztés állott elő; főleg minőségileg volt kedvezőtlen az eredmény s pedig annyira, hogy a termésnek mintegy 60% a csak legfelyebb mint takarmányáru jöhet tekintetbe.

Az amerikai Egyesült-Államokban sem volt tökéletes az 1911. évi termés; itt az állandó hőség gyakorolt káros hatást úgy a buza, mint a zab, de főképp a tengeri termésre. De a szokatlan időjárás nem maradt hatás nélkül a többi terményekre sem, minélfogva jelentékeny hiány mutatkozik itt is úgy a fogyasztás; mint a kivitel szempontjából.

Délamerikába Argentínának váratlanul rossz tengeritermése rontotta meg az össz-eredményt.

A buza elég jól fizetett ugyan — jelentékeny volt a kivitel is belőle — ez a körülmény azonban nem ellensúlyozhatta azt a tengerentúli piacokat s meglepő hatást, amelyet az a körülmény gyakorolt, hogy Argentina tengeriből bevitele volt utalva.

Argentina 1912. évi terméskilátásai jóval kedvezőbbek, mint az 1911. éviéek voltak.

Ausztrália gabonatermése jó volt s jelentékeny kivittel növelte az európai piacok forgalmát.

Ausztráliát illetőleg említést érdemel az, hogy gabonaterülete ujabban ismét növekszik.

Az egész világon a legtöbb gumós növény az 1911. évben gyengébben fizetett, mint 1910. évben. Kevesebb burgonya termett (különösen a német birodalomban,) de kevesebb volt a cukor- és takarmányrépa terméshozama is.

(Behozatali országok.)

Az egyesült angol királyság termésének végleges eredményei:

	1911.	1910.
	millió métermázsza	
buza	17.5	14.9
rozs	0.5	0.5
árpa	13.6	14.3
zab	28.3	30.3
burgonya	75.2	63.5

A mint ezekből az adatokból kitűnik, búzában rekordtermés volt; az árpa- és zabtermés azonban gyengébb volt az előző évek és különösen az 1909. év hozamánál.

A burgonya igen jól fizetett; ez is rekordtermést adott.

A bevitel által fedezendő hiány lesz körülbelül:

	millió mm.
buza és buzaliszt	54—55
rozs	0.43
árpa	10—12
zab	9—10
tengeri	19—20

Franciaország terméseredménye volt:

	1911.	1910.
	millió mm.	
buza	87.1	68.8
rozs	12.2	11.1
kétszeres	1.5	1.4
árpa	11.1	9.7
zab	50.8	48.2
tengeri (becslés)	6.6	6.0

A fedezendő hiány:

	millió mm.	
buza	8.0—10.0	
rozs	2.0—3.0	
árpa	0.4—0.5	
zab	4.0—5.0	
tengeri	4.5—5.5	

A német birodalom termése volt:

	1911.	1910.
	millió mm.	
buza	39—40	38.60
rozs	109—110	105.10
árpa	28—29	29.02
zab	75—76	79.00
burgonya	345—355	434.68

A német birodalom gabonahiánya 1911-ben ismét nagy. Az 1911/1912. év behozatalát a következőképpen becsülve:

	millió mm	
buza	22	—25
rozs	1.5	—2.0
árpa	28	—30
zab	5	—6
tengeri	8	—10

kitűnik, hogy az előző évekkel szemben az 1911/1912. évben nincs kilátás arra, hogy csökkenni fog a gabonabehozatal, legfeljebb annyiban, hogy a német birodalomból az 1911/1912. évben több rozs és több liszt kerül kivitelre, mint 1910/1911-ben.

Ausztria gabona- és vetőmagszükséglete az ipari célokra felhasználandó mennyiséggel együtt, figyelembe véve a termés mennyiségét, körülbelül így fog alakulni:

	bel-termés	hiány	összes fogyasztási szükséglet
	millió métermázsza		
buza	16.02	13.0—15.0	29—31
rozs	26.45	4.0—4.5	30—31
árpa	16.20	2.0—2.8	18—19
zab	22.70	3.3—4.3	26—27
tengeri	3.03	5.0—6.0	8—9

A látható hiánynak nagyrészt az 1911/12. évben Magyarország, kisebb részét Románia és Szerbia fogják fedezni. Az orosz birodalomból az ottani kedvezőtlen termés folytán 1911. évben aligha lesz számottéví behozatal Ausztriába.

Olaszország. Az augusztusi becslés szerint termelt összesen

	1911.	1910.
	millió mm.	
buza	57.8	51.6
rozs	1.1	1.3
árpa	3.2	2.4
zab	7.8	6.3
tengeri	27.9	24.8
rizs	7.0	4.9

Az 1911. évi búzabehozatal legalább is 10—12 millió, a rozsbéhozatal 0.30—0.40 millió, az árpáét 0.30—0.40, a zab behozatalát 0.60 millió és a tengeri behozatalát 7—8 millió métermázsára kell becsülni.

A kisebb államok 1911. évi búzaszükségletét az alábbiakban tüntetjük fel:

	millió mm.
Németalföld	5
Svájc	4.6

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingok, alsó-nadrágok, gallérok, kőszelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fine és loányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utóda

fehérnemű, vászon és szőnyegnagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

2005

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszőnyeget készítenek, valamint mindenféle ágyszőnyeget készítenek, valamint mindenféle ágyszőnyeget készítenek.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedülálló raktára.

	mllió mm.
Belgium	16—17
Dánia	1.2
Svédország	2
Norvégia	0.8
Spanyolország	1.2
Portugália	3.7
Görögország	2
Török birodalom	3

(Folyt. köv.)

Buzatermelési kísérletek.

A „Kísérletügyi Közlemények“ legutóbbi számában a fentti címen Heklits Iván tollából érdekes közlemény jelent meg, amely négy külföldi fajta búzával eszközölt kísérletek eredményéről számol be. A négy fajta: a Bonfermier, a Bordeaux, a Gros Bleu és a Poulard D'Ausztrália.

Az összehasonlító kísérletek 2 éven át eszközöltettek számos magán gazdaságban és több gazd. akadémiai és földm. iskolai gazdaságban.

Érdekesnek és tanulságosnak tartjuk a kísérletek eredményének összefoglalását olvasóink elé tárni a következőkben:

„...zt a nézetet, hogy a francia eredetű búzák hazánk szeszélyes klimatikus viszonyai közé, a minőkkel különösen hazánk tipikus buzatermő vidékei bírnak, a hol a növényzet télen igen gyakran az erős száraz hidegektől, nyáron pedig — főképen az érés idején — a hirtelen beálló s tartósan uralkodó hőségtől szenved, nem valók és hogy szélesebb körben való elterjedésre nem számíthatnak, a jelen kísérlet eredményei sem változtatták meg.

A most kipróbált búzaféléket mind eredetileg szelidebb, jobbára tengerparti klímával bíró vidékeken termelik s vetőmagjuknak importálását már csak azért sem ajánlhatjuk oly célra, hogy a gazdák a hazai búzafélések termelésének felhagyásával rövidesen ezen idegen féleségekre térjenek át. Az eltérő viszonyok alól származó növényfajták meghonosodására hosszabb idő szükséges s a kockázat annál nagyobb, minél nagyobbak az eltérések a klimatikus viszonyokban.

Láttuk hogy a francia búzák kipróbálása Németországban sem járt mindig sikerrel. A Bordeaux, a Gros Bleu búzához eléggé hasonló „Blé de Noé“, valamint a Poulard d'Ausztrália féleségekkel Poppelsdorffban végzett kísérletek szerint fagyállóságuk gyengének bizonyult.

Hazánkban a kísérletek legnagyobb része Dunántul állítottatott be, az országnak kevésebb exponált vidékén, a kiosztott vetőmag már részben akklimatizálódott, a két kísérleti év téli időjárása sem tartozott a szigorubbak közé, sőt az 1909/10. év tele határozottan az enyhébbek közé sorolható és mégis ismételt hallatszott a panasz a kísérleti búzák ellen, hogy fagyállóságuk gyenge.

A mellett, hogy a most kipróbált francia búzafélések az egyes gazdaságok speciális viszonyainak megfelelően többé-kevésbé mind érzékenyek az erős fagyokkal szemben, nagy hibájuk még az is, hogy tenyészidejük hosz-

szabb, érésük néha két héttel is későbbben következik be, mint a magyar búzáé. Ezen hibának káros következményei azonban ugyancsak az érés idején uralkodó hűvösebb és többnyire esős időjárás következtében nem jelentkeztek teljes mértékükben, bár így is a közölt adatok alapján több helyen a francia búzák termése bennsült, aszott szemüvé lett; azonkívül a francia búzafélék, a melyek a jelen kísérlet tárgyát képezték, a belőlük készült 1 szt minőségét tekintve jóval gyengébbek mint a tipikus magyar acélos buza, a mely fagyállóságánál és korai beérésénél fogva akkor sem hagyja cserben a gazdát, a mikor valamely búzát termő vidékünkön a legszélsőségesebb klimatikus viszonyok uralkodnak, sőt fölénye biztos és jóminőségű terméseinél fogva az idegen búzafélésekkel szemben leginkább ilyenkor tűnik ki.

A magyar buza hibája a mérsékelt termőképességen kívül az, hogy a rozsdával és a megdüléssel szemben gyenge az ellenállóképessége. Megjegyzem, hogy a korai érés és a rozsdá iránt tanusított fogékonyság között bizonyos vonatkozás észlelhető.

A kísérleti francia búzák pedig épen azáltal tűntek ki, hogy ugy a rozsdának, mint a megdülésnek kitűnően ellentálltak. A rozsdával szemben tanusított kitűnő ellentállásuknál fogva ki kell emelnünk a Gros Bleu és a Bonfermier búzákat. A Poulard d'Ausztrália buza is eléggé rozsdamentes volt. de a közte levő tar féleség már nem, hasonlóképen nem mutatkozott eléggé ellentállónak a Bordeaux buza sem, a melyet állomásnak telepén már az első évben megtámadott a rozsdá, az idén pedig ép oly rozsdalepett, mint bármely más hazai származású buza

A szalma erősségére, tehát a megdüléssel szemben tanusított ellenállásra nézve már nem találunk a négy búzaféleség között ilyen nagy különbséget. Legvékonyabb szalmájúnak mutatkozik még a Bordeaux buza, amely az idén telepünkön egyuttal a legtrikább állású is a többi francia búzaféleséghez viszonyítva. A májusi erős 30 - 40 mm-es esők után mind a négy búzaféleség egyenesen állott, holott a gyengébb szalmájú búzaféleségeink legnagyobb részt megdültek. A júniusi erős szelek azonban már a Gros Bleu búzát helyenként megdöntötték. Az összehasonlítás természetesen az egyes búzaféleségek között csakis az állomásunk telepén beállított kísérletek alapján történhet, mert máshol a négy búzaféleség nem került egymással szembe.

Mindenestre kívánatos volna, ha a magyar gazdák oly bézaféleség birtokába juthatnának, amely a fagyállóság és korai érés mellett a rozsdával szemben erős ellenállást fejt ki s a megdüléstől is kevesebbet szenvedne, mint a tipikus magyar buza. Ezt a célt azonban a francia búzák importjával nem érhetjük el.

A végzett kísérlet eredményei alapján s a kipróbált francia búzák jó tulajdonságainak és hibáinak figyelembevételével ezen búzák termelése csakis a szelidebb klimatikus viszonyokkal bíró, szélsőségektől ment vidékeken, az ország védettebb fekvésű gazdaságiban, a minők leginkább az ország dombosabb részein található. ajánlatos. Tehát ott, a hol a kifagyástól nem kell annyira tartani s a hol a későbbi érés sem okoz bajt.

Minthogy a kísérleti búzák mind érzékenyeknek mutatkoztak az erős hidegek iránt s több helyen történt megfigyelés, hogy a kísérleti búzák a késői vetés miatt mentek tönkre, mert a kikelt zsenge növényké a beálló hidegek miatt nem erősödhetek meg, kívánatos ezen búzák korábbi vetése. Nem ajánlhatjuk tehát ezen búzák termelését oly gazdaságoknak sem, a melyekben a búzát későn lekerülő növények: répa vagy tengeri után vetik, a hol nem biztos, hogy az elvetett mag még az ősz folyamán normálisan kikel és a búzák eléggé megerősödhetnek.

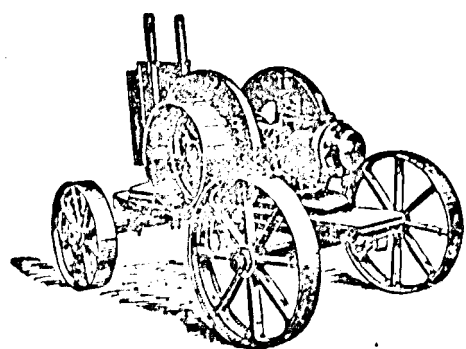
Ismerve továbbá azt, hogy a kísérleti búzák tenyészideje hosszabb, hogy az érés idején uralkodó aszályos időjárás a későn érő féleségek termésének minőségét károsan befolyásolhatja, termelésük csakis az enyhébb hőmérséklettel bíró vidékeken megokolt, a hol az érés idején az aránylag hűvösebb időjárás mellett a termés fokozatosan normálisan beérhet.

Vastag erős szalma, nagy kalász, a hazai féleségeink magvánál nagyobb, súlyosabb termés, a mely ezen búzaféleségeknek eredetileg egyik jellemző sajátága, magával hozza, hogy sikeres termelésüknek, bőtermőképességük fenntartásának s így nagy termések elérhetésének főfeltétele a jó talaj, általában a magasabb kultúra. Sovány, kizsartott talajokon, külterjes gazdasági viszonyok mellett, a minők között hazai igénytelenebb féleségeink sok helyen tengődni kénytelenek, a legértékesebb tulajdonságokkal bíró, bőtermő féleségektől sem várhatunk sikert, sőt azt tapasztaljuk, hogy az igényes fajták a mostoha viszonyokat fokozottabb mértékben sinylík meg.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ Az ugarok zöldtrágyázása. Az ugar tartás megapadt ugyan az utóbbi évtizedekben Magyarországon, azonban még mindig nagyon sok gazda van, aki fekete ugart tart, pedig immár kétségtelenül bebizonyított dolog, hogy helyes gazdálkodási rendszer mellett fekete ugarra nincsen szükség, de annál nagyobb szükség van beható mezőgazdasági ismeretekre, hogy az ugar tartás kiküszöbölése dacára a talaj termőereje, ne csökkentessék. Miután pedig ilyen alapos és beható gazdasági ismeretekkel nem minden gazda rendelkezik, mi nem is tanácsoljuk, hogy az ugar tartással mindenki hagyjon fel, de tanácsolhatjuk azt, hogy fekete ugar helyett tartson zöld ugart, s a zöld ugarba vessen olyan növényeket, amelyek a levegőből is képesítve vannak légenyt gyűjteni, s ezeket szántsa alá, mert ilyen módon talaját folytonosan gazdagítja és jobbá teszi.

A légenyt gyűjtő növények sorába tartoznak az összes pillangós virágok. Ezek között azonban zöldtrágyául leginkább ajánlható kötött talajon a kék csillagfűrt, homok talajon a lapos magu fehér csillagfűrt. Ezeket a növényeket ha kora tavasszal sűrűn elvetjük, amely célra kat. holdanként 1 q. mag szükséges, akkor júliusig övig érő növekedést fognak mutatni, s így módunkban lesz nagy mennyiségű zöldtrágyát alászántani, hogy azután utána búzát vagy rozstot vethessünk. A zöldtrágya növények légenyben gazdagítják a talajt, amelyet

Oberurseli Motorgyár Részvény-Társaság Oberursel
 Iroda és raktár: Bécs, VI/1., Gumpendorferstrasse 72/E.
Legbiztosabb hajtóerő a
G N O M
magánjáró benzin- és
nyersolajmotor.
 5000-nél több motor üzemben. Könnyen kezelhető.
 Árjegyzék ingyen és bérmentve. 2570

a levegőből vonnak el, s amelynek fontos szerepe van a növények táplálkozásában.

Megjegyezzük még csupán azt, hogy a zöldtrágya növényeket sokkalta jobb csekélyen alászántani, s a vetés előtti szántást mélyen eszközölni. Mennél csekélyebben történik a zöldtrágya növények alászántása, annál gyorsabban korhadnak el azok.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

Hirdetés önálló nagyobb szőlőbirtokosok és gazdatisztek számára rendezendő borkezelési tanfolyamról. Az okszerű pincekezelésre vonatkozó ismeretek terjesztése végett a budafoki pincemesteri tanfolyammal kapcsolatosan önálló nagyobb szőlőbirtokosok és gazdatisztek számára időleges borkezelési tanfolyam fog tartatni.

Ezen tanfolyam célja az, hogy önálló nagyobb bortermelők és gazdatisztek a legszükségesebb elméleti és gyakorlati borkezelési ismereteket elsajátítsák.

A borkezelési tanfolyam Budafokon a pincemesteri tanfolyam helyiségeiben 1912. évi január hó 29-től február hó 10-ig terjedő időben naponként délután tartatik meg.

Azon esetben, ha ezen tanfolyamra annyian jelentkeznek, hogy valamennyien egy tanfolyamra nem volnának felvehetők, a szükséghez képest, később meghatározandó időben, több hasonló tanfolyam is fog tartatni.

A tanfolyamra való felvétel végett — a folyamodó nevének, lakhelyének és foglalkozásának közlése mellett — közvetlenül a pincemesteri tanfolyam igazgatóságához Budafokra kell fordulni, hol a jelentkezés sorrendjében történik a felvétel.

Budapest, 1912. január 10.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

A gazda és cseléd közti szolgálati szerződés felbontása. Fölmerült esetből kifolyólag elvi határozatban mondotta ki a földmívelésügyi miniszter, hogy a gazda és cseléd közti szolgálati szerződést nem a hatóság bontja föl, hanem a határozatban csak azt állapítja meg, hogy a szolgálati szerződésnek valamelyik fél részéről történt felbontása jogos volt-e vagy sem.

Közlemény. A szeszadótörvényre vonatkozó 1908. XXVIII t. c. 88 § a értelmében a mezőgazdasági és ipari szeszfeldtől évente elvont kontingensért nyújtandó kártalanításra csak azon szeszfeldt tarthatnak igényt, melyek a szeszfeldtéből kikerülő moslékot vagy maguk használatjuk fel vagy pedig hazai gazdaságoknak adják el.

A törvény ezen rendelkezése alapján beérkezett jelentések szerint a folyó év január 1-től március 31-ig terjedő időszakban Hirsch Odön kolozsvári cégnél (Magyar-u. 43 sz.) 3000 q, Neumann testvérek aradi cégnél 6000 q, Leipziger Vilmos budapesti cégnél V. Széchenyi utca 1.) 1000 q és Mayer Miksa horvátországi szavszkmarofi cégnél 200 q szárított szeszmoslék kerül eladásra.

Felhívjuk ezúton is az ország gazdaközösségét, hogy amennyiben szeszmoslékra szüksége lenne annak beszerzése végett forduljon közvetlenül fentnevezett szeszfeldvállalkozókhoz.

KÉRJÜK AZ 1912. ÉVI ELŐFIZETÉSEK BEKÜLDÉSÉT!

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **A Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság** igazgatósága f. hó 15-én megtartott ülésén Bocsaánczy Lászlót az Erdélyi bank aligazgatóját és egyetünk pénztárnokát, a pénzügyintézet ügyvezető igazgatójának

nevezte ki. Szívvel gratulálunk ez alkalomból úgy az intézetnek a szerencsés választáshoz, mint Bocsaánczy kartársunknak előlépéséhez.

Ugyanezen ülésen tárgyalta az 1911. év végén felállított mérleget, valamint az 1911. év üzleteredményét és az 1912 február 11-én megtartandó közgyűlés elé terjesztendő igazgató-sági jelentést.

A minden tekintetben kedvező üzleti eredmény alapján az igazgatóság a közgyűlésnek azt javasolja, hogy osztalék címén részvényenként az eddigi 14 K helyett 15 K adassék, s ezen kívül kéri, hogy a pénzügyintézetnél saját magánál létesítendő, az erdélyi részek közgazdasági céljait szolgáló és jövőre lehetőség szerint tetemes összegre felemelendő alap első részletére engedélyezzen 5000 K-t.

— Szociális vásárnap Kolozsmegyében.

Gróf Serényi földm. miniszter támogatásával ez év elején megindultak a falusi gazdasági akciók Kolozsmegyében is vasárnaponként. Így e hó 14-én is a kolozsmegyei gazdasági szakosztály rendezésében népies gazdasági előadásokat tartottak: Keszü és Magyarpalatka községekben Szász Ferenc urad. intéző, Vistán és Magyaránadason Juhos Lajos akad. adjunktus; Nyárszón és Sárvasáron Juhász Árpád akad. tanár; Zentelke, Kalotaszentkirály és Magyarókeréken Jászberényi András akad. tanár tartottak nagy érdeklődés mellett népies tanításokat. A **miniszteri kirendeltség** megbízásából: **Fekete Antal** györgyfalvi ig. tanító Ajton községben, **Albert Mihály** magyarkapusi tanító Kiskapus községben adtak elő. Különösen kiemelendő a **választói gazdasági gyűlés**, amelyen dr. **Gspann Károly** apahidai orvos a női egészség és csecsemők ápolásáról tartott igen nagy figyelem mellett tanítást. Fontos kezdeménye ez az erdélyrészi kirendeltségnek, mert a falusi viszonyokkal eddig még kevés helyen törődtek — pedig a publikum igen hálás. Más községekben is folytatni fogják. Ugyancsak kiváló dolog volt **Kidében**, ahol január 13-án este az ottani ref. pap, **Székely Miklós** által szervezett ifjúsági földész műkedvelőtársaság előadta Székelynek „Az uzsorás” című 3 felvonásos darabját — nagyközönség előtt nagy hatással. Fontos tevékenység ez a népművelés szempontjából, mert az ilyen eredeti népies szindarabnak nagyobb hatása van és lesz, mintha pl. a „Falurosszát” játszhatnák. Máshol is haszonnal lehetne megkísérelni.

— A Máv. forgalmi bajai és a gazdák.

A vidéki gazdasági egyesületek sűrű egymásutánban küldik fölterjesztéseiket a kereskedelmi kormányhoz a vasuti kocsihiány és a Máv. egyéb forgalmi bajainak orvoslása érdekében. Az O. M. G. E. konkrét esetek alapján kíván meggyőződést szerezni a Máv. leglényesebb forgalmi bajairól, hogy annak id-jén javaslatokat tehessen ezen hibák orvoslására. Ép ezért az egyesület az üzemi osztály révén a következő kérdéseket intézi a gazdaközösséghez: 1. Milyen nehézségek merültek fel az ősz folyamán a szállításnál? 2. Milyen károsodásokat szenvedett a gazda a forgalmi bajok folytán és esetleg milyen egyéb károsodásokról van tudomása? 3. Milyen hiányokat tapasztalt pályaudvari berendezések és egyéb forgalmi eszközök (vágányhálózat, közraktár, raktár, tolatás, kirakás stb.) elégtelensége folytán? 4. Milyen adminisztrációs nehézségekről és bajokról (kocsiintézés, késedelmes értesítések stb.) van a gazdának tudomása? 5. Milyen intézkedéseket tart célszerűnek a bajok megszüntetése érdekében, különös tekintettel saját állomására, illetőleg állomásaira. A válaszokat melőbb be kell küldeni az O. M. G. E. üzemi osztályának (Budapest, IX. Köztelek-utca 8) címére.

— **Házilpari tanfolyamok Kolozsmegyében.** Gróf Serényi földmívelésügyi miniszter támogatásával e télen is folytatják Kolozs-

megye arravaló községeiben a téli háziipari tanfolyamokat a **kolozsmegyei gazdasági szakosztály** rendezésében: kosárfonás folyik Magyaránadason, kerekés-tanfolyamok vannak: Magyaróna, Gyalu, Vajdakamarás, Keszü és Kide községekben; az erdélyi szí miniszteri kirendeltség rendezésében: **Nagysármason** női ruhaszabászati-tanfolyam indult meg. Válaszúton kertibutor csináló, és Nagypetriben faragó (kerekés) tanfolyam indul meg január közepén. Azonkívül **Wolszky** szaktanár Magyarókeréken rendezett faragó tanfolyamot és a Magyarbikali szövetség megismétli államsegélyvel a **kalotaszegi faragó** tanfolyamot, ez máj 4-én indul meg, eddig 30 földészlegény tanulta meg igen szívesen, mert ezen érdekes specialitások iránt folyton emelkedik a kereslet, hogy érdemes mind több egyének ezen téli foglalkozást megtanulni. A kereskedelemügyi miniszterium is támogatja ezen bikali téli ipart, mert jelenleg 7 bikali legényt hoztak be a kolozsvári ipari szakiskolába továbbképzés és tudásuk fejlesztése okából.

— **A fogarasi ménesbirtok** bivalytenyésztésében 31 drb. számfelletti részben hasas, részben borjas tehén és 25 drb. 3-4 éves számfelletti befolyatott előhasi üsző szabadkézből eladó.

Az eladó állatok a ménesbirtok sárkányi gazdasági kerületében vannak elhelyezve (legközelebbi vasutállomás a fogaras-brassói vonal „Sárkánytanya” állomása) ahol azok a kerületi intézőség előzetes értesítése mellett bármikor megtekinthetők, megjegyezvén, hogy az eladás az előjegyzések sorrendjében történik és az eladásra, valamint az elszállításra vonatkozó felvilágosításokat a hozzánk forduló érdeklődőknek szívesen megadjuk. Fogaras, 1911. évi december hó. **Ruicz**, m. kir. jószágfelügyelő.

Szőlőoltványok,

sima és gyökeres európai, valamint amerikai szőlővesszők

legmegbízhatóbb beszerzési forrása:

Kopányi Imre szőlőgazdasága,

szőlővessző és oltványtelepe,

Margitta, Biharmegye.

Tessék ismertető füzetet kérni, mely igen fontos dolgokat tartalmaz, érdeklődőknek a telepkezelőség ingyen és bérmentve készséggel megküldi.

2675

— **Vedekezés a burgonya termelés veszedelme ellen.** Néhány év óta püszitija már az ország burgonya termését a levélsodrosodás betegsége, ami ellem eddigelé csak az egészséges burgonya vetőmaggal lehet védekezni. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület megpróbálta annak idején az egészséges burgonya vetőmag közvetítését, azonban mivel az eddigi intézkedések a gyakorlatban nem váltak be, ismételt megvitátás tárgyává tették az egyesületben a levélsodrosodás leküzdésére alkalmas intézkedéseket. A tanácskozáson többek felszólalása után abban állapodtak meg hogy az ország három részében, hol a burgonyatermelést kiterjedt mértékben üzik, a termelőket országrészi értekezletre hívják össze a bajok leküzdésére alkalmas teendők megbeszélése végett. Az értekezletet Pozsonyban, Eperjesen és Nyiregyháza tartják meg a földmívelésügyi kormány és az érdekeltektársadalmi szervezetek küldötteinek jelenlétében.

— **A saazi komlóplác.** Az O. M. G. E. tudósítójának multheti utolsó jelentése szerint

a karácsonyi ünnepek óta a saazi piacon a komlózlet változatlanul szilárd árák mellett nyugodt volt. A mult hét folyamán ismét valamivel élénkült az üzlet, ami egy németországi sörgyár képviselőinek volt köszönhető, akik több tétel saazi árut. — többek között egy elsőrendű tételt 440—445 koronás ár mellett, — vásároltak Idegen áruban szintén volt forgalom változatosan árakkal. Idegen komlóért 340—390 korona közötti árt adtak, noha a termelők az elsőrendű áruért 400, sőt még 400 koronán felüli árt is elkértek. Vidéken is létesült néhány kötés 420—430 koronás ár mellett, sőt két tétel uradalmi komló 440 koronát ért el ötven kilogrammonként. A saazi piac árjegyzése: elsőrer dü és szemelt áru 440—450, jó középminőség 430—440, középminőség 420—430 és alsóbbrendű minőség 415—420 korona 5 kilogrammonként. A hét végén az irányzat nyugodt és szilárd.

— Szövetkezeti eredmények Irországban.

Az irországi mezőgazdasági termelősövetkezetek most tették közzé a mult év üzleti mérlegét. Kiténik ebből, hogy míg huszonkét év előtt az 50 tagot számláló szövetkezeti központ évi forgalma 4500 font sterling volt, ma 900 termelő szövetkezet évi forgalma meghaladja a 3,000.000 font sterlinget. A mult év folyamán 71 új termelősövetkezet alakult, melyek már is szép eredménnyel működnek.

— Pontyivadék szétosztása.

Gróf Serényi Béla földmívelésügyi miniszter társulatok és magánosok részére kétszáz métermázsa pontyivadék díjtalan szétosztását engedélyezte. A szétosztás már meg is kezdődött az ugrai halgazdaságból, ahonnan az ivadék egy része beszeresztetett.

— Új vegyi gyár. Freund Zsigmond és Fia és Meitner M. és B. helybeli cégek Budapesten VI., Váci-ut 93. sz. alatt Forhin szőlőpermetezési anyaggyár, Forda és Meitner bejegyzett cég alatt vegyi gyárat létesítettek, mely a szabadalmazott Forhin peronoszpóra elleni anyag, valamint egyéb szőlőgazdaság terén szükséges védekező és használati anyagok gyártásával és forgalomba hozásával fog foglalkozni. A gyár ügyeit Forda Jenő, a Freund Zsigmond és fia cég tulajdonosa és Meitner Dezső intézik.

— A fővadak által okozott károk megtérítése. Fölmerült esetből kifolyólag ítéletben mondotta ki a budapesti királyi tábla, hogy a fővadak (szarvas, dámvad) okozta károkkal szemben a védekezés kötelezettsége a vadászterületek szomszédos birtokosait törvéynél fogva nem terheli, hanem e károk megtérítésére kötelezett feleként a vadászati törvény 7. §-ában megjelölt személyeknek áll érdekében, hogy a vadállományt, melyre vonatkozóan felelősségük kiterjed, a kártételben kellő intézkedések által megátolják. Nem érinti ezt a kötelezettséget az a körülmény, hogy a szomszéd terület birtokosa akár védekezésből, akár vadászati kedvből a birtokára vetődött szarvasokat vadászta.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

Erdélyi zöldségtételeket (zeller: petrezselyem, répa) káposztát, burgonyát, (étkezési és vető célra) egész (esetleg kombinált) waggonrakományokban legmagasabb napi áron **vasarolunk.** — Mindennemű élelmiszert és terményt értékesítünk: **Magyar Kivitteli Társaság** Budapest, IX., Lónyay-utca 22. Telefon (interurban) 76—28. Sürgőncím: Ungex Budapest. 1080.

Kaptárakat, mülépeket, pergetőket és az összes méhészeti cikkeket
KÜHNE FERENC utóda
Budapest, I., Attila-u. 99. szállit legjobban.
Kérje a Méhészeti Utmutató ingyen való megküldését. 2079 II.

850 darab 150 cm. hosszún, ¹²/₁₇—¹⁴/₂₀ cm. keresztmetszetei bíró, szép tölgytalpfa, darabonként: korona 105 **eladó.**

Bővebb felvilágosítást nyújt: **Papp Gyula, Dés.**
2078. I.

**A MAGYAR
JELZÁLOG HITELBANK**

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jokai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H A Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszállandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
bizalmi férfiai adnak véleményyt.

A KÉPVISELŐSÉG elfogad

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

Centrál Adó City Library Cluj

Dr. gróf Teleki Domokos ur
Ómé tósága, többszörösen kitüntetett geryeszegi magyar erdélyi tenyészetében

10 drb., erős esontozatu, nagytestű, kifogástalan küllemű, tenyészképes,

2 évet töltött bika.

Érdeklődőknek megkeresésre készséggel ad felvilágosítást **Geryeszeg**, (posta, távirda, telefon, vasutállomás.)

Pálffy Dezső,

2687

intéző.

Modern gazdasági épületeket, mindennemű istállókat, tejgazdasági és hűtőtelepeket, takarmánykamrákat, pajtákát, takarmányszárítókat, gazdasági erő-és világítóüzemeket

tervez és berendez,

a gazdaság körében előforduló építészeti és gépészeti kérdésekben tanácsot át 2669

Esső Andor és Hocholtzer Ö.ön

okl. gépészmérnök.

okl. műépítész.

építészeti és műszaki irodája,

Budapest,

VIII., Bross-utca 97. sz.

Telefon 92—80.

TÖRLEY
TALISMAN-CASINO-RÉSERVÉ

2678.

ERDÉLYI BANK

és TAKARÉKPÉNZTÁR R-T.

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32.

Kétsbirtokosok jelzálogosztálya kölcsönöket nyújt kisbirtokosoknak betáblázás mellett a mindenkori pénzügyviszonyokhoz mért legelőnyösebb kamatozás mellett.

Már meglevő magas kamatlábu kölcsönöket olcsóbb kamatlábu kölcsönre konvertál.

Jelzálogosztálya törlesztéses kölcsönöket nyújt nagyobb földbirtokokra 10—50 évig terjedő időtartamra a kamatot is magában foglaló előnyös annuitás mellett.

Megkeresésekre rövid idő alatt felvilágosítással szolgál

2017

Az igazgatóság.

NAGYENYED-re forduljon minden érdeklődő, ki sulyt fektet elsőrendű tisztafajanyagra

Gyümölcsfacsemetek
sótányfák, díszcserjék, illevellők, korlátszőnyegyek, hogygyümölcsök stb.

Szőlőoltványok
(elsőrendű áru) európai és amerikai sima és gyökereken vessezők. Oktató díszárjegyek ktvántra ingyenes.

FISCHER és Társai
faipari és szőlőoltványüzem

2664

Szuperfoszfátot

és minden egyéb műtrágyaféléket ajánl a

Műtrágyát
Értékesítő
Szövetkezet

Budapest, V. kerület,
Fürdő-utca 8-ik szám.

Ha „FORHIN“-nal permetez,

I-SZOR
kevesebb
a gond,
II-SZOR
kevesebb
a munka,
III-SZOR
kevesebb
a munkabér!

mert a „FORHIN“ a

sokszorta megjavított
bordói keverék

kész állapotban!

2686

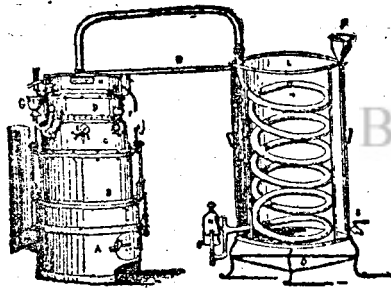
Nagyon erősen tapad a nedves levélre is!
Bármily harmatnál permetezhet vele, mert kitűnően tapad!
Semmi üledéke nincs! Számtalan elismerő nyilatkozat!

Kérjen ingyen és bérmentve leírást a

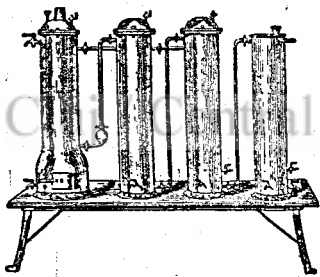
FORHIN-gvártól, Budapest,
VI, Vaczi-ut 93.

Legujabb gyümölcstörköly és bor-seprű leparoló készüléket, vízfürdős kazánnal, minden alaku pálinkafőző üstöt, új szeszadó előírás szerint készít. Borhevíto pasteurizáló készülékek hűtővel a legjobb minőségben és csinos kivitelben szállit, gyári berendezések és felszerelésére ajánlja magát:

Gállik Lajos rézműves-mester
BUDAPEST, VII., Kertész-utca 8. szám.

Képes árjegyzéket bérmentve küld.

Ócska rezet főző árban becsérel.

A Heller-féle „KING“

gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép. az ecset munka 20-szorosát teljesíti,

Legnagyobb megtakarítás időben,

pénzben

és anyagban!

A „King“ kiváló gyorsmeszelő- és fertőtlenítő-gép sokoldalú használhatósága miatt egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető. A szivattyúk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítások majdnem teljesen kizártak. „King“ tömlővezetékekkel többet teljesít, mint 20 ember ecsettel és mindenféle állványozás és előmunkálattal feleslegessé tesz.

Ezen gép egy nap alatt kifizetődik.

Gyártók azonkívül:

2684

Pittore és Triumph
nevű gyorsmeszelőt is.

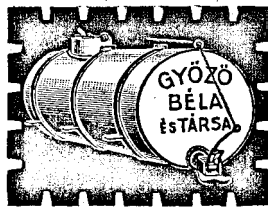
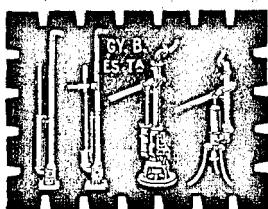
Meszelőm szivattyúval asonnal kicserélhető golyós szarlepkekkel vanva ellátva, tehát nincsen eldugulás, ninosen piszkálás. Meszelőm ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két vagy hárommagú (szóróval) 60 koronátó 320 koronalg.

IG. HELLER, Bécs, II., Prater Schrotzberg-Strasse 1.

Kérjenek leírást.

Képviselek kerestetnek.

Trágyalé szivattyúk, hordók, csapok.

Kaphatók **GYÖZŐ BÉLA** és **TÁRSÁNÁL**
Budapest, Baró Aczél-utca 3.

Uradalmi számadások

átvizsgálását elvállalja e téren nagy gyakorlattal bíró **szakember.**

Cím a kiadóhivatalban.

ELADÓ

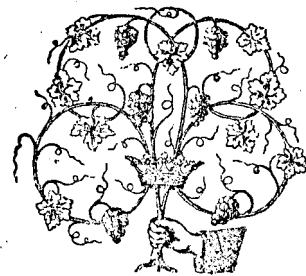
960 holdas birtok. Báró Wesselényi Miklósnak, Szilágyvármegyében, Völcsök, Vicza és Szamos-Ujlak szomszédos községek határaitban fekvő, egy-

mással összefüggő, tagosított birtoka, melynek területe, a kataszteri birtokviszerint 960 kat. hold, a rajtalevő lakó és gazdasági épületekkel együtt, közvetítők kizárásával, szabadkézből eladó. E birtok a Szilágy—Cseh és a Völcsök—Illéshalmi vasuti állomásoktól ca. három-négy kilométer távolságra fekszik. Az érdeklődőknek megmutogatja e birtokot, Blau József haszonbérletnek, Völcsökön lakó alkalmazottja, Nuszbächer. Venni szándékozik

forduljanak **ifj. báró Wesselényi Miklóshoz** Hadadba, (Szilágy megye.)

2682

Szőlőoltványokat

saját telepünkön termelt, I. oszt. minőségben, 60 bor és csemegefajban lelkiismeretes kiszolgáltatás mellett szállit:

Róth Testvérek
szőlőoltványtelepe

Medgyes. Nagyküküllőmegye.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

2683

A LEGNAGYOBB ÁLLAMI ÉS ELSŐ DIJANKAL KITÜNTETVE

Bogyay Gyula tájkertésze

tájkertész és kertéplítő

BUDAPEST

Telefon 25—33. Kerttechnikai iroda: Telefon 25—32

2278

VII., Gizella-ut 15.

(Lakás: Stefánia-ut 1. szám.)

GRAND PRIX PÁRISI VILÁGKIÁLLITÁS 1900.

KWIZDA FERENCZ JANOS

az osztr.-magy. cs. és kir., a román kir. és bolgár kir. udvaroknak állatgyógyászati cikkekben szállítója, szabadalomtulajdonos, kerületi gyógyszerész

KORNEUBURG-ban (Bécs mellett). 2660. II.

KWIZDA-féle

korneuburgi marhatáppor

Diétikus szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára.

Egész doboz ára 1 korona 40 fillér.

Fél doboz 70 fillér.

50 évnél régebben használják a legtöbb istállóban étvágytalanság és emésztetlenség esetén, továbbá a tej javítása és a tejelés fokozására teheneknél.

KWIZDA-féle sertéspar.

Diétikus szer a hizlalás elősegítésére
Kis doboz 1 K 20 f.
Nagy doboz 2 K 40 f.

Baromfi-por.

Diétikus szer mint pótelelő gyöngyűk, kacsák, libák, hattyúk, fácánok stb. számára. Egy csomag ára 1 korona.

Erőtakarmány
lovak és szarvasmarhák részére 1 db. a 5 étadag 60 fill., ládikával a 50 étadaggal 6 kor.

KWIZDA-féle Pok-tinktúra

lovaknak. Egy üveg 3 K.

Var-kenőcs

lovak és szarvasmarhák részére 2 K.

Szétoszlato-kenőcs.

Mirigy- és tőgykenőcs. Egy tégely 2 K.

Mosószappan

háziállatoknak. Egy drb 80 fill.

Nyeregszappan

a nyereg és szerszám tisztítására. Egy doboz 2 K.

képes árjegyzék ingyen és bérmentve és naponkénti postai szétküldés a főraktár által: Kwizda Ferencz József cs. és kir. udvari száll. kerületi gyógyszerész. Korneuburg, Wien mellett.

Kérjük gyárunkat meglátogatni.

2681 I.

Gépek és formák

homok értékesítésére.

Cementtetőcserepyártógépek, betonürtömbgyártógépek, cementfalazótéglyagyártógépek, cementalagcsőgyártógépek.

FORMÁK

csatornázási csövek, lépcsők, kerítésoszlopok stb. előállítására.

KÖTŐRÖK. PRÉSEK

BETONKEVERŐK.

L. C. M.—Cemen festékek.

Különlegességi gépgyár.

Dr. Gaspary & Co. Markranstädt, Leipzig mellett (Németország).

Képviselet E. Burghardt Bpest, Rózsa-utca 38/a.I.

443 sz. árjegyzék díjmentesen.

Szőlőoltványokat,

amerikai és európai sima és gyökeres szőlővesszőket, a legjobb bor és csemege fajtákban szolgál:

Róth János

lekencei szőlőoltvány telepe.

Ugyanaz átvesz legelőnyösebb árban új szőlőtelepítéseket és szolgál nagyobb vevőinek ezen szakbavágó utmutatókkal. 2676

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve.

Róth János, szőlőbirtokos, Lekence (Beszterce megye).

Orpington

fajtyukok.

A kolozsvári állatkiállításon első díjjal díjazott

Orpington-törzstyukok eladó.

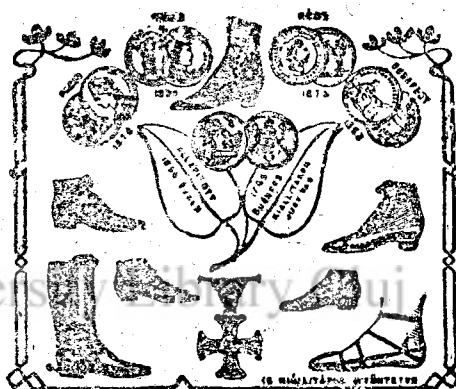
Erzsébet-út 13. szám.

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elősmert saját műhelyében készült

FÉRFI ÉS NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy hasznáit, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

2019

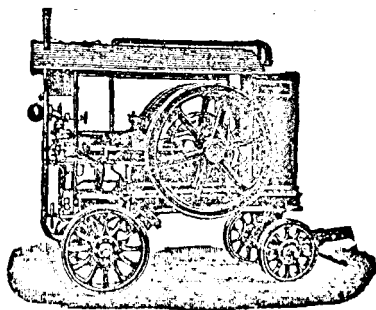
Elsőrendű BENZINLOKOMOBILOK

szolid és erős kivitelben

Warchalowski J. motorgyár magyarországi fiókja

Budapest,

VI., Váci-körút 37. szám.

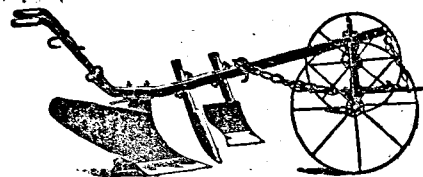
Gyár:

Wien III., Paulusgasse 3.

Legrégibb speciális motorgyár. 3000 motorunk üzemben.

Kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és mérnöki látogatás díjmentesen.

Fekvő- és állóhengerű benzinmotorok, magasnyomású nyersolajmotorok.

A „Bächer“
féle egy és többvasu

acélekék és hegyiekék

a legjobbak.

Az ekefejek törhetetlen tégelyacélból készülnek és

az ekék feltűnő kevés
vonóerőt igényelnek.

Árjegyzékkel szívesen szolgál:

Bächer Rudolf

eke és talajművelő eszközgyára.

Magyarországi vezérképviselő:

B U D A P E S T, VI., Nagymező-utca 68. szám.

Az eredeti „Melichar“ gyártmányu
„Unicum Drill“

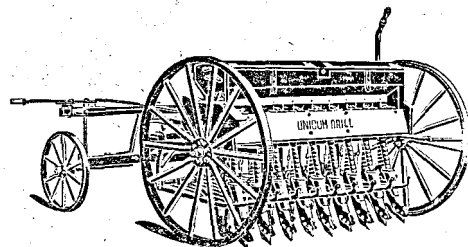
sorvetőgépek és az ezzel azonos vető-
szerkezetű sortrágyázásra berendezett

„Imperator“

vetőgépek utólérhetetlen tökéletességüknél fogva páratlan köz-
kedveltségnek örvendenek.

Óvakodjon

: utánzatoktól! :

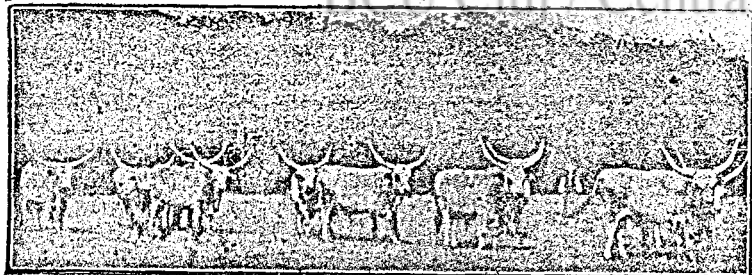
2672

Melichar Ferenc

szabadalmazott vetőgépgyár.

Szücs Zsigmond.

B U D A P E S T, VI., Nagymező-utca 68. szám.

Eladó bikák.

A szentdemeteri javított, gyorsfejlődésű magyar fajta, orsz. törzskönyvezett, hirneves szarvasmarha tenyészet, a növendék bikák és bikaborjokkal együtt, egy év előtt az erdélyi róm. kath. státus által megvásároltatván, annak a Maros folyó mentén elterülő, kitűnő jó minőségű rétek és legelőkkel bíró „Ratnót“-i uradalmában (Kisküküllő-megye) tovább tenyésztetik és pedig a tenyészet megalapítója s eddigi tenyésztője lovag Sperker Ferenc, a státus uradalmi igazgatójának vezetése mellett, teljesen az eddigi rendszerrel és eredménnyel.

Az ország hirnevesebb tenyészetének apaállat regenerátorait eddig a szentdemeteri tenyészet szolgáltatván, a fentjelzett tenyészhely tekintetébeni változás azzal tétetik közhírré, hogy jelenleg és folytatólag **egész éven át beszerezhetők**, hatalmas, oszlopszerű végtagokkal bíró, kiváló szép és corecte testalkatu tenyészbikák, amelyeknek sulya 2 éves korban feltétlenül legalább 600 kilogramm, sőt nem ritkák a 700 kilogrammos s azon felüli sulyu példányok is.

Az erdélyi római katolikus Státus radnóti uradalmának intézősége.

2667

A „Sándortelep“ Ujvidéken

azonnali vagy tavaszi szállításra, évek óta a legnagyobb elismerésben részesülő megbízható terményeit ez idén is megvételre ajánlja és pedig:

Fásoltványokat,

Zöldoltványokat,

Amerikai alanyvesszőket,

Különféle értékes hybrideket,

Európai gyökeres szőlővesszőket,

Európai sima szőlővesszőket, oltási célokra,

Európai sima szőlővesszőket, kiültetésre.

Legjobb és fajtiszta minőségben. Olyan dus választékban, minőt egyetlen hazai telep sem nyújthat. Nagy mennyiségekben.

Jutányos árak mellett.

ADAMOVICH SÁNDOR

szőlőnagybirtokos és a „SÁNDORTELEP“ tulajdonosa
UJVIDÉK (Bács-Bodrogmegye).

Képes árjegyzékemet a fajok részletes leírásával, kívánatra ingyen és bérmentve küldöm.

2677